

УДК 947.6(075.8)
ББК 63.3(4Бел)я73
К666

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ,
рэкамендавана секцыяй гуманітарных навук БДПУ
(пратакол № 7 ад 29.03.05)

Рэцэнзенты:

доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры славянскай гісторыі
і метадалогіі гістарычнай навукі БДПУ А. П. Жытко;
кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры новай і навейшай гісторыі
БДПУ П. А. Тулік

Корзюк, А. А.
К666 Шляхі фарміравання пазнавальнага інтарэсу вучняў у працэсе вывучэння гісторыі Беларусі ў школе (канец XVIII – пачатак XX ст.) метад. дапам. / А. А. Корзюк; пад навук. рэд. І. І. Багдановіча. — Мн.: БДПУ, 2005. — 47 с.
У дапаможніку прапанаваны разнастайныя варыянты ўрокаў, змешчаны праблемныя заданні. Даюцца фрагменты з твораў мастацкай літаратуры. Выкарыстаны вопыт вывучэння ваенна-гістарычнага і культурна-гістарычнага матэрыялаў.
Адрасуецца студэнтам гістарычнага факультэта БДПУ.

УДК 947.6(075.8)
ББК 63.3(4Бел)я73

© Корзюк, А. А., 2005
© ВВЦ БДПУ, 2005

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

А. А. Корзюк

**ШЛЯХІ ФАРМІРАВАННЯ ПАЗНАВАЛЬНАГА
ІНТАРЭСУ ВУЧНЯЎ У ПРАЦЭСЕ
ВЫВУЧЭННЯ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ Ў ШКОЛЕ
(КАНЕЦ XVIII – ПАЧАТАК XX ст.)**

Метадычны дапаможнік

8991

БІБЛІОТЕКА
БДПУ імя М. Танка

Мінск 2005

Камандам прапануецца прааналізаваць малюнкі В.Бялыніцкага-Бірулі “Блакiтная каплиця” і К.Кастравіцкага “Тып беларуса”, змешчаныя ў тэксце §31 падручніка (стар. 280-281). На працягу 5 хвілін вучні павінны вызначыць іх жанр і раскрыць яго асаблівасці з улікам біяграфіі і светапогляду аўтараў. Перамагае і большую колькасць балаў атрымлівае каманда, якая дае найбольш поўны, ґрунтоўны і пераканаўчы адказ.

У канцы гульні ажыццяўляецца падлік колькасці балаў, рэфлексія ўдзельнікаў і выстаўленне адзнак.

Заклучэнне.

Вывучэнне гісторыі ў агульнаадукацыйнай школе накіравана на станаўленне асобы школьніка, якая ўсведамляе прырытэт фундаментальных чалавечых каштоўнасцей, такіх як Чалавек, Радзіма, мір, праца, веды; садзейнічае захаванню і развіццю культурна-гістарычнай спадчыны, крытычна аналізуе мінулае і сучаснае, свядома арыентуецца ў грамадскім жыцці. Вызначальным у працэсе вывучэння ваенна-гістарычнага і культурна-гістарычнага матэрыяла з’яўляецца фарміраванне агульнагістарычных ведаў, уменняў, навыкаў і спосабаў дзейнасці, а таксама якасцей і здольнасцей асобы, абумоўленых сістэмай каштоўнасцей, прынятых у нашым грамадстве.

Менавіта сучасныя тэндэнцыі павелічэння аб’ёму гістарычнай інфармацыі, мноства існуючых ацэнак і інтэрпрэтацый мінулага вызначаюць неабходнасць для пераходу пры вывучэнні гісторыі ад простага запамінання факталагічнага матэрыялу да фарміравання інтэлектуальных якасцей асобы.

Сярод іх у якасці арыенціраў аўтарамі дзеючых праграм па гісторыі для ўстаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання, вылучаюцца кампетэнтнасць, ініцыятыва, творчасць, самарэгуляцыя і унікальнасць складу розуму вучняў.

Таму ў дадзеным дапаможніку для арганізацыі вучэбнай дзейнасці вучняў па авалоданні зместам вучэбнага матэрыялу на першым плане імкнуліся паказаць спосабы фарміравання пазнавальнай разумовай дзейнасці. У засваенне садзейнічае сацыялізацыя асобы, здольнай да самарэалізацыі і прадуктыўнага ўзаемадзеяння з іншымі людзьмі. Асаблівае значэнне ў гэтым працэсе мае вывучэнне гісторыі Беларусі, якая разглядаецца як фактар фарміравання нацыянальнай самасвядомасці і асабістай адказнасці і чаканні і дзiучат за далейшы лёс Радзімы.

Прапануемая метадыка вывучэння ваенна-гістарычнага і культурна-гістарычнага матэрыяла прадугледжвае арганізацыю вучэбна-пазнавальнай дзейнасці вучняў па засваенню канкрэтных фактаў і падзей. Пры гэтым увага надаецца магчымаму раскрыццю прычынна-выніковых сувязей паміж фактамі на рэпрадуктыўным і пераўтваральным узроўнях, што стварае неабходную базу для далейшай выпрацоўкі ўменняў і спосабаў дзейнасці вучняў, неабходных у старэйшых класах.

У заключэнне трэба адзначыць, што прыведзеныя ў дапаможніку распрацоўкі не выключваюць магчымасці іх далейшага ўдасканалення і творчай дапрацоўкі з улікам індывідуальных асаблівасцей вучняў, бо галоўнай умовай іх паспяховай рэалізацыі на ўроках з’яўляецца творчы нестандартны падыход да выканання задач, якія стаяць перад выкладаннем гісторыі Беларусі ў сярэдняй школе. Трэба, каб кожны ўрок стаў сумеснай творчасцю настаўнікаў і вучняў.

Ніжэй прыведзены спіс літаратуры, якая можа быць карыснай пры падрыхтоўцы і правядзенні ўрокаў па гісторыі культуры і ваеннай гісторыі ў 8 класе, а таксама канкрэчныя метадычныя распрацоўкі ўрокаў настаўнікамі-практыкамі.